

مجموعہ مقالات

بیت و ہفتمین دورہ مسابقات بین المللی قرآن کریم

۱۳۸۹

جلد سوم

www.ketab.ir

سرنشانه: بخش مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن

کریم (تیرماه ۱۳۸۹) - جلد سوم (مجموعه شش جلدی)

عنوان و نام پدیدآور: بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم، مجموعه

مقالات برگزیده بخش مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات

بین‌المللی قرآن کریم/ برگزارکننده سازمان اوقاف و امور خیریه.

مشخصات ناشر: تهران، سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۵۲۹ ص.

موضوع: قرآن - بصیرت

شناخته افزوده: ایران. سازمان اوقاف و امور خیریه.

شنامنه افزوده: ایران. مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق علیه السلام

دانشگاه امام صادق

سازمان اوقاف و امور خیریه

مجموعه مقالات بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم - ۱۳۸۹ - جلد اول (دوره شش جلدی)

تألیف: گروهی از نویسندگان

ویراستاری و صفحه‌آرایی: علیرضا اله‌دادی

ناشر: انتشارات اسوه (وابسته به سازمان اوقاف و امور خیریه)

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه بزرگ قرآن کریم

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۰

شمارگان: ۳۰۰۰

شابک دوره: ۸-۳۱۰-۵۴۲-۹۶۴-۹۷۸

شابک جلد سوم: ۹-۳۱۳-۵۴۲-۹۶۴-۹۷۸

کلیه حقوق این اثر متعلق به سازمان اوقاف و امور خیریه است.

اعضای کمیته علمی

جناب آقای حجه الاسلام و المسلمین دکتر سیدرضا مؤدب	عضو هیأت علمی دانشگاه قم
جناب آقای دکتر محمد علی لسانی فشارکی	عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی کرج
جناب آقای دکتر احمد پاکتچی	عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام
جناب آقای دکتر فیض الله اکبری	عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی کرج
جناب آقای دکتر احمد بادکوبه	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
جناب آقای دکتر مجید معارف	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
جناب آقای دکتر منصور پهلوان	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران
جناب آقای دکتر رضا اکبری	عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام

همکاران کمیته علمی

جناب آقای دکتر رضا محمد زاده	جناب آقای زهیر انصاریان
جناب آقای دکتر کامران ایزدی مبارکه	جناب آقای عطاء الله بیگدلی
جناب آقای دکتر عباس مصلاهی پور	جناب آقای حسین عرب اسدی
جناب آقای دکتر حسین هوشنگی	جناب آقای مصطفی سمیعی نسب
جناب آقای دکتر جاوید	جناب آقای مجتبی منتظری
جناب آقای دکتر محمود کریمی	جناب آقای وحید یآوری
جناب آقای دکتر عباس گوهری	

همکاران دبیرخانه بخش مقاله نویسی مسابقات

جناب آقای محمد مهربانی	مدیر واحد پژوهش معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه
جناب آقای مجتبی منتظری	مدیر گروه مطالعات قرآنی مرکز تحقیقات دانشگاه امام صادق علیه السلام
جناب آقای محمد احمدی زاده	مسئول اجرایی بخش مقاله نویسی
جناب آقای مسعود بنایی	مسئول سایت مسابقات
جناب آقای حسین میسمی	مسئول بخش مقالات انگلیسی
جناب آقای حسین دری	مسئول بخش مقالات فرانسه
جناب آقای سید محمد حسینی	مسئول بخش مقالات عربی
جناب آقای سیدعلی بنی هاشمی جمارانی	همکار اجرایی
جناب آقای حمید رضا جانی	همکار اجرایی

برگزارکننده:

سازمان اوقاف و امور خیریه جمهوری اسلامی ایران

محورهای مسابقه:

قرآن و اهل بیت علیهم السلام

قرآن و بصیرت

قرآن و علوم انسانی

فهرست مقالات

- معناشناسی بصیرت در قرآن و کلام امام علی (علیه السلام) ۱۱
مریم حق وردی؛ دکتر عباس مقتدایی
- معناشناسی بصیرت در قرآن کریم ۴۷
دکتر جعفر دلشاد؛ دکتر نصراله شاملی؛ زهرا قاسم نژاد
- مفهوم‌شناسی ذلت در فرآیند عدم تمیز حق و باطل در منظر قرآن کریم ۹۳
عادل خوشنود
- معناشناسی بصیرت در قرآن کریم ۱۳۳
دکتر ابراهیم فلاح
- معناشناسی بصیرت در قرآن کریم ۱۵۷
دکتر عباس مصلائی پور یزدی؛ سیدامیرحسین اعتصامی
- معناشناسی بصیرت در قرآن کریم ۱۸۹
اعظم پرچم؛ حمیده سیدقلعه
- بصیرت در شبکه مفاهیم قرآنی ۲۲۳
حجه الاسلام دکتر حسین سوزنجی
- معیارهای تمیز حق و باطل در قرآن کریم ۲۶۹
مریم محمدرضا زاده منیری
- بصیرت از دیدگاه قرآن و حدیث و راه‌های دستیابی به آن در جامعه اسلامی ۳۰۳
محمد اسماعیل زاده
- معیارها و شاخص‌های تشخیص حق و باطل در قرآن کریم ۳۴۵
کریم منشیخی؛ رضا تاج‌آبادی؛ امیر مرادی‌نژاد؛ سمیه شعبانی

عوامل و موانع بصیرت در قرآن کریم..... ۴۱۷

حسین باقری؛ دکتر سید احمد میریان؛ سیده ربابه خاتمی

ضرورت و چیستی بصیرت در قرآن و حدیث..... ۴۶۵

دکتر سید محمد هاشم پورمولا

عوامل بصیرت در قرآن..... ۴۹۹

دکتر محمد حسن رستمی؛ سمانه ابریشمی

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

"إِنَّ الْقُرْآنَ ظَاهِرُهُ أَيْقُنُ وَبَاطِنُهُ غَمِيقُ، لَا تَفْنَى عَجَائِبُهُ وَلَا تَنْقُضِي غَرَائِبُهُ وَلَا تُكْشِفُ الظُّلُمَاتُ إِلَّا بِهِ"

(نهج البلاغه، خطبه ۱۸)

قرآن بیانگر شیوه درست اندیشیدن و درست عمل کردن است. زندگی انسانی فقط در پرتو آموزه‌های قرآنی، سرانجام بهشتی خواهد داشت و به هر اندازه‌ای که انسان در زندگی خود از عالم و حیاتی قرآن فاصله بگیرد، تشویش و اضطراب نصیبش خواهد شد و عرصه زندگی بر او تنگ خواهد شد "وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى" (طه/۱۲۴) چرا که رمز و رموز آفرینش، که انسان جزء کوچکی از این آفرینش است، فقط آفریننده آن می‌داند و هر کس که خداوند به او این رموز را عطا کرده است.

از این‌رو بر متفکرین و اندیشمندان فرض است که با تأمل و تدبر در آیات این کتاب هدایتگر و با استعانت از انسان‌هایی که به إذن خدا بر بطون قرآن احاطه دارند، راه و روش درست اندیشیدن و عمل کردن را از آن دریابند تا به سعادت برسند.

در پی تأکيدات مقام معظم رهبری ^{عظما‌المآلای}، یکی بر لزوم محوریت قرآن در میان علوم انسانی و اینکه باید منشأ و مرجع تمامی علوم انسانی، قرآن باشد تا علوم انسانی - اسلامی تحقق یابد، سازمان اوقاف و امور خیریه چند سالی است جهت ترویج فرهنگ "قرآن محوری" و ایجاد روحیه "قرآن پژوهی" در میان پژوهشگران و محققان عرصه علوم انسانی اقدام به برگزاری بخش مقاله‌نویسی در کنار رشته‌های حفظ و فرائد در مسابقات بین‌المللی قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران نموده است.

برگزاری مسابقه مقاله‌نویسی با محوریت قرآن باعث ایجاد یک موج فکری در میان اندیشمندان و محققین می‌شود که بر اساس آن، قرآن، محور علوم انسانی قرار می‌گیرد و این دیدگاه در میان پژوهشگران حوزه علوم انسانی اشاعه می‌شود که باید پاسخ مسائل خود را از آیات و آموزه‌های قرآنی بیابند و تلاش کنند با تأمل و تدبر در آیات قرآن مشکلات و معضلات فکری و نظری را حل کنند و این حداقل اثر برگزاری مسابقات مقاله‌نویسی قرآن است که سازمان اوقاف و امور خیریه متصدی آن شده است. این بخش از مسابقات بحمدالله هر ساله پرشورتر از سال قبل برگزار شده است.

"قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)"، "قرآن و بصیرت" و "قرآن و علوم انسانی" محورهای مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم بوده است.

در این دوره از مسابقات در سطح بین‌المللی شاهد حضوری پررنگ‌تر از سال‌های گذشته از سوی پژوهشگران و محققین خارج از کشور بودیم؛ مصر، عراق، اردن، کانادا، آمریکا، هند، بنگلادش، کومور از جمله کشورهایی بودند که در بخش مقاله‌نویسی این دوره از مسابقات شرکت داشته‌اند. لازم به ذکر است که دبیرخانه بخش مقاله‌نویسی در این دوره از مسابقات در بخش خارجی علاوه بر پوشش مقالات عربی و انگلیسی، مقالات فرانسوی را نیز پوشش داد.

در حوزه مقالات داخلی بیش از ۶۰۰ مقاله به دبیرخانه مسابقات ارسال شد، که سطح تحصیلات محققین شرکت‌کننده، سوابق علمی و پژوهشی شرکت‌کننده‌ها و کیفیت علمی مقالات نشانگر رشد چشمگیر سطح علمی مقالات می‌باشد.

از میان مقالات ارسال شده به دبیرخانه بخش مقاله‌نویسی، مقالات برتر انتخاب شده و در مجموعه مقالات بخش مقاله‌نویسی بیست و هفتمین دوره مسابقات بین‌المللی قرآن کریم منتشر می‌شود. این مجموعه شش جلدی، شامل دو جلد با موضوع "قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)"، دو جلد مجموعه مقالات "قرآن و بصیرت"، یک جلد مجموعه مقالات "قرآن و علوم انسانی" و یک جلد "مقالات خارجی" (عربی، انگلیسی و فرانسوی) می‌باشد.

در پایان از همه عزیزانی که ما را در برگزاری مسابقات و تهیه و تنظیم کتاب مجموعه مقالات یاری کردند به‌ویژه مرکز تحقیقات میان‌رشته‌ای علوم انسانی - اسلامی دانشگاه امام صادق (علیه‌السلام) تشکر و قدردانی می‌نماییم.

احمد شرف خانی

معاون فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه